

ე.ა.ფ. თეოლოგიის დოქტორის ქუთაისის უნივერსიტეტის სრული პროფესორის ნიკოლოზ ჩიხლაძის ახალი ნაშრომი მართლმადიდებლობის ეკონომიკური პარალელუბი

*ალექსანდრე სიჭინავა, სტუ-ს სრული პროფესორი
პატა კოლუაშვილი, სტუ-ს სრული პროფესორი*

XX

საქართველოში სამეურნეო საქმიანობის წარმართვის მსოფლმხედველობრივი და თეორიული საფუძველი ფაქტობრივად ყოველთვის იყო წმინდა წერილი და მასზე დაფუძნებული „სახლმშენებლობა“, „სამეურნეო საქმიანობის გაძღოლა“. ეს უკანასკნელი უპირატესად მოიაზრებოდა, როგორც მეცნიერება პატიოსანი შრომის, შინამეურნეობებისა და საერთოდ, ეროვნული მეურნეობის საკუთარი ძალებით წარმართვის, სიყვარულით შექმნისა და უპოვართა მხარდაჭერის შესახებ ქრისტიანული მოძღვრების საფუძველზე.

სამწუხაროდ, ადმინისტრაციულ-მბრძანებლური სისტემის ზეობის პერიოდში ეკონომიკურ და, საერთოდ, საზოგადოებრივ ურთიერთობებში, ათწლეულების მანძილზე, მიიჩმალა ქრისტიანულ დოგმატზე დაფუძნებული ქცევის მოდელი. თავის მხრივ, ეს იყო შედეგი მეცნიერების სახელით რელიგიის უარყოფისა, მეცნიერებასა და რელიგიას შორის ღრმა უფსკრულის გაჩენისა, რაც მათი ჰარმონიის რღვევის პროპაგანდით „დაგვირგვინდა“ დროებით, ბოროტის სასიკეთოდ.

ბოლო ორი ათწლეულის განმავლობაში, ქართველ და უცხოელ მეცნიერთა ნაშრომებში სულ უფრო მძაფრდება და მყარ საფუძველს იძენს მოსაზრებები იმის შესახებ, რომ წმინდა წერილის მცნებების დარღვევით გამოწვეული ეკონომიკური დეფორმაციები უდიდეს მასშტაბებს აღწევნ არა მარტო სულიერ სფეროში, არამედ მატერიალური წარმოების კუთხითაც. სამართლიანად მიიჩნევენ, რომ თუ მართლმადიდებლები აღასრულებენ და იცავენ ბიბლიურ მცნებებს, ეკონომიკაში პოზიტიური ძვრები განხორციელდება და ქვეყანა სწრაფად განვითარდება.

სწორედ ამ მოსაზრებათა სინთეზი შემოგვთავაზა თავის ნაშრომში „მართლმადიდებლობის ეკონომიკური პარალელუბი“ პროფესორმა ნიკოლოზ ჩიხლაძემ, რომელიც ახლახანს აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტმა დასტაბა.

საბაზრო ურთიერთობათა გარდამავალი პერიოდის საწყის ეტაპზე, მეცნიერ-ეკონომისტთა ერთი ნაწილი სავსებით სამართლიანად მიიჩნევდა, რომ ეკონომიკურ თეორიებსა და პრაქტიკულ სამეურნეო საქმიანობაში

თითქმის სრულად იყო უგულებელყოფილი ქრისტიანული სარწმუნოების პრინციპები და ზნეობრივი ნორმები. თუკი საზოგადოებრივი წარმოების საბოლოო მიზნად ამქვეყნიური სიამოვნებისა და მაქსიმალური მოგების ნებისმიერი გზით მიღება იქცევა, ასეთ საფუძველზე დამყარებული ეკონომიკის ფუნქციონირება გაღმერთებას, ცოდვების საყოველთაო გაბატონებას, საზოგადოების სულიერ დაცემას და ადამიანთა საბოლოო წარწყმედას გამოიწვევს.

ზოგადად, ნაშრომის მეცნიერული სიახლე მდგომარეობს მართლმადიდებლობაში ძირითადი ეკონომიკური პარალელუბის გამოვლენასა და მათ სისტემატიზაციაში, რწმენისა და ბიზნესის სინთეზისა და თეოლოგიური ეკონომიკის საფუძვლების ფორმირების აუცილებლობის დასაბუთებაში.

სარეკენზიო ნაშრომში **დასაბუთებულია**, რომ რწმენისა და ბიზნესის ჰარმონიული შერწყმა აუცილებელი პირობაა მეწარმე-მართლმადიდებლისათვის. ნაჩვენებია, რომ ეკონომიკური პროცესების მონაწილეთა არარელიგიურობას ან ნაკლებ ღვთისმომოშობას და ბაზრის ეფექტიანობას შორის უარყოფითი კორელაციური დამოკიდებულება არსებობს. აღნიშნულს კი შეიძლება მოჰყვეს ეკონომიკური ციკლების ვარდნისა და დეპრესიის სტადიების გააქტიურება, კრიზისული სიტუაციები, რაც თავის მხრივ იწვევს მაკროეკონომიკური მაჩვენებლების გაუარესებას, ასევე პირადი შემოსავლების მკვეთრ დიფერენციაციას, ქონებრივ და სოციალურ უთანასწორობას და ა.შ. **გაანალიზებულია** გადასახადების და ბეგვრის მართლმადიდებლური საკითხები. ნაჩვენებია, რომ საგადასახადო კანონმდებლობის დაცვა და კანონმორჩილების გამოვლენა მართლმადიდებელი ქრისტიანის განუყოფელი მოვალეობაა. ეს არის ვალდებულების ფორმირების, თუნდაც გადამხდელის კულტურის ფორმირების აუცილებელი პირობა. **გამოკვლეულია** რესურსების შეზღუდვის ეკონომიკური და მართლმადიდებლური კანონზომიერებები. **შემოთავაზებულია** სულიერ ზრდასა და ალერსატიულ არჩევანს შორის კანონზომიერების ასახვის მოდელი. ამისათვის აგებულია „ზეციური მარგალიტების“ ძიების

შესაძლებლობათა მრუდი, რაც ინდივიდების მიერ სხვადასხვა ძალისხმევის და, შესაბამისად, მიღებული სიკეთეების პროპორციულია; წარმოდგენილია ქართველ საეკლესიო მოღვაწეთა ეკონომიკური შეხედულებები. ეკონომიკაში მრავალრიცხოვანი და მრავალფეროვანი ურთიერთობების უფალთან სინთეზის ასახვის მიზნით **შემუშავებულია** სივრცული მოდელი, რომელიც ითვალისწინებს არა მხოლოდ სხვა ბლოკებთან და სექტორებთან ურთიერთობას ყველა ძალისხმევით მოგების მისაღებად, არამედ, პირველ რიგში, უფალთან ურთიერთობას და ისეთი საქმიანობის გაწევას, რომელიც უზენაესისაგან იქნება ხელდასხმული. ნაშრომში **აქტუალიზირებულია** მსჯელობა და დასკვნა იმის შესახებ, რომ ქრისტიანულ ეთიკას დაქვემდებარებული მოხმარების ძირითადი პრინციპების პრაქტიკული რეალიზება საოჯახო მეურნეობებსა და რეალურ სექტორში ეროვნული ეკონომიკის სასიკეთოდ გარდაქმნის რეალურ ქვაკუთხედად იქცევა. მოთხოვნის შეკვეცით (დარეგულირებით) და მართებული ეკონომიკური პოლიტიკით შესაძლებელია მომავალში მოვხდინოთ მიმდინარე პროდუქციის დიდ წილის ინვესტირება, რაც უფრო სწრაფი ეკონომიკური ზრდის ერთგვარი გარანტია. მონოგრაფიაში **კონსტატირებულია**, რომ საეკლესიო მოღვაწეთა გადაწყვეტილებებს ეკონომიკისათვის გაცილებით სწრაფად შეუძლიათ პოზიტიური შედეგების მოტანა, ვიდრე გრძელვადიან და მათემატიკური პროგნოზირების საფუძველზე გათვლილ „თანამიმდევრულ ღონისძიებებს“. **საზგასმულია**, რომ უფლისათვის მისაღებია პატიოსანი, ღვთის მოსაწონი და მისი ხელდასხმით განხორციელებული საქმიანობა. ნაშრომში **შეფასებულია** მევახშეობისადმი მართლმადიდებლური მიდგომა და გავლებულია პარალელი ეკონომიკაში კრედიტების მნიშვნელობასთან. საპროცენტო განაკვეთი ყოველთვის არ არის უბედურების მომტანი - მისი ზომიერი ოდენობა ინფლაციის გათვალისწინებით ეკონომიკისათვის, სამეწარმეო საქმიანობისათვის სტიმულირებადიც კი შეიძლება იყოს.

ავტორის მიერ შერჩეული კვლევის საგანი ზოგადად მოიცავს ეკონომიკური თეორიისა და პოლიტიკის შესაბამისობას და ძირითადი პარალელების გამოვლენა-დაზუსტებას წმინდა წერილთან, ფსალმუნებთან და წმინდა მამათა გამონათქვამებთან. კვლევის საგანია მართლმადიდებლური და ეკონომიკური სწავლებების კორელაცია რესურსების შეზღუდულობის, შრომისა და სამეწარმეო საქმიანობის, მევახშეობის, მოხმარების, ჩრდილოვანი ეკონომიკის, გადასახადებისა და დაბეგვრის ძირითადი პრინციპების შესახებ. ასეთი კვლევა მოიცავს როგორც სამეცნიერო აგებებსა და დისკუსიებს, ასევე თეორიულ დამუშავებასა და პრაქტიკულ ქმედებებს. კვლევის ობიექტია ეკონომიკური პრინციპები, ურთიერთობები, ფორმები, მოვლენები და კანონზომიერებები მართლმადიდებლური სწავლების ჭრილში, ასევე სამეურნეო და ეკონომიკური პოლიტიკის მართლმადიდებლური გამოცდილება.

კვლევის თეორიული და მეთოდოლოგიური საფუძველია წმინდა წერილი, ფსალმუნები, წმინდა მამათა ცხოვრება და გამონათქვამები, საეკლესიო მოღვაწეთა ცხოვრება, ასევე ქართველი და უცხოელი მეცნიერ-ეკონომისტების თეორიულ-მეთოდოლოგიური და გამოყენებითი ხასიათის შრომები, გამოკვლევები თეოლოგიური ეკონომიკის მიმართულებით და ამავე პროფილით ჩატარებული სამეცნიერო ფორუმების მასალები. დასმული კონკრეტული ამოცანების გადაწყვეტისათვის ავტორი იყენებს კვლევის ისეთ მეთოდებს, როგორიცაა: ლოგიკური, შედარების, ინდუქციის, დედუქციის, ანალოგიის, სტატისტიკური დაკვირვების, ანალიზის, სისტემურ-სტრუქტურული, დაჯგუფების, განმაზოგადებელი მაჩვენებლების, ისტორიული და სხვა თანამედროვე მეთოდები.

მიგვაჩნია, რომ წარმოდგენილი მონოგრაფია ამ საკითხების ერთ-ერთი პირველი ავტონომიური კვლევაა, რომელიც მიკრო და მაკროეკონომიკის ძირითადი პრობლემების გადაწყვეტას მართლმადიდებლური სიბრძნის პრიზმაში გატარებით გვთავაზობს. ამ მხრივ ნაშრომი წონადი შენაძენია ქართული ეკონომიკური მეცნიერებისათვის.